

føres ud i livet. Administrative handlinger vil kunne udhule enhver erklæring, også disse erklæringer. Det er utvivlsomt en fordel, at Kiel-erklæringen i dag er bekræftet og for de væsentlige afdelingers vedkommende er blevet *en tysk rigserklæring*, men dette gør det ikke mindre vigtigt, at erklæringerne oppe i landet Slesvig-Holsten bliver ført således ud i livet, at det svarer ikke blot til bogstaven i erklæringerne, men også til ånden i erklæringerne, og jeg vil gerne på min gruppes vegne fremhæve den overordentlig store betydning, vi tillægger netop dette forhold. På en række områder vil det stadig være Kiel-erklæringen, der er gældende og retningsgivende, nemlig for de områders vedkommende, der ikke omhandles i den nye erklæring.“

Også *Jørgen Jørgensen (Lejre)* (RV) anså det opnåede resultat for værdifuldt, mens *Aksel Larsen (DK)* gik imod forslaget, om hvilket han bl. a. udtalte:

„Det, der behandles her, foregives at være en ensidig dansk regeringserklæring, hvortil man søger folketingets godkendelse, en regeringserklæring angående det tyske mindretals rettigheder i Danmark, og det foregives, at dette ikke er nogen statstraktat mellem Danmark og Tyskland om mindretallenes rettigheder. Selvom man foregiver dette, kommer man ikke udenom, at der har været ført temmelig langstrakte forhandlinger, hvis forløb jeg ikke er bekendt med, og at der foreligger såvel en dansk som en tysk regeringserklæring, og at det øjensynlig er sådan, at den tyske forbundsregerings erklæring kun er afgivet på betingelse af, at der også bliver afgivet en tilsvarende og modsvarende dansk regeringserklæring. Når man erindrer sig dette, når man til overflod tænker på beskrivelser og fotografier af underskrivelsesceremonien i Bonn, som foregik efter de bedste eller dårligste mønstre, og som ikke helt kan undgå at få en til at tænke på en ceremoni, en tidligere dansk udenrigsminister deltog i i december 1941 i Berlin, når man tænker på alt dette, kan man ikke komme til andet resultat, end at det, man forlanger folketinget her skal godkende eller give sin tilslutning til, *reelt er en statstraktat om mindretallenes rettigheder på begge sider af grænsen* — det, man hidtil officielt fra dansk side har erklæret at man ikke fandt fornødent og under ingen omstændigheder ville inddrage sig på.“

På retsforbundets vegne gav *Alfred Jørgensen* tilslutning til forslaget, hvorefter *Hans Schmidt (Sl)* som den sidste af ordførerne takkede for fremsættelsen af det foreliggende forslag, som det tyske mindretal var godt tilfreds med.

Efter at ordførerne havde talt, var der flere af de sønderjyske folketingsmedlemmer, som havde ordet, deriblandt *Ingeborg Refslund Thomsen (RV)*, som gik imod forslaget. „Erklæringen betyder jo intet mindre“, udtalte hun, „end at regering og folketing nu har brudt med hævdyndne principper i de sønderjyske spørgsmål. Det er ikke blot mindretalstraktater, Danmark altid har vendt sig imod, det er også forpligtelser, baseret på noteudveksling eller erklæringer; thi sporene skræmmer.“

Bladt (S) kunne tiltræde forslaget, men forstod meget vel de